

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

**INSTRUKCE NÁMĚSTKYNĚ PRO ŘÍZENÍ SEKCE SOCIÁLNÍ POLITIKY
č. 8/2019**

Věc: Státní příspěvek na výkon pěstounské péče podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a veřejnosprávní kontrola jeho čerpání dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů

Určeno pro: Úřad práce ČR
Odbor odvolání a správních činností nepojistných dávek MPSV

Účinnost od: 1. 7. 2019

Zrušovaný řídicí akt: Instrukce č. 14/2014

Zpracovatel: Odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí MPSV

Č. j.: MPSV-2019/79245-250

Počet stran: 15

Předkladatel: **Mgr. Linda Sokačová**
ředitelka odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí

Dne: 3. června 2019

Schválila: **Mgr. Jana Hanzlíková**
náměstkyně pro řízení sekce sociální politiky

Dne:

Za účelem sjednocení postupů krajských poboček a pobočky pro hlavní město Prahu Úřadu práce České republiky, Odboru odvolání a správních činností nepojistných dávek MPSV a příjemců státního příspěvku na výkon pěstounské péče:

1. vydávám

Instrukci ke státnímu příspěvku na výkon pěstounské péče podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a veřejnosprávní kontrola jeho čerpání dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

2. zrušuji

Instrukci náměstkyně ministryně pro ochranu práv dětí a sociální začleňování č. 14/2014 Kontrola čerpání státního příspěvku na výkon pěstounské péče podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

3. ukládám

Úřadu práce České republiky a Odboru odvolání a správních činností nepojistných dávek MPSV zajistit realizaci plnění povinností vyplývajících z této instrukce.

Instrukce nabývá účinnosti dnem 1. července 2019.



Mgr. Jana Hanzlíková
náměstkyně pro řízení sekce sociální politiky

K veřejnosprávní kontrole využití státního příspěvku na výkon pěstounské péče (dále jen SPVPP) jeho příjemcem z hlediska dodržení zákonem vymezeného účelu a z hlediska splnění kritéria hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti je příslušná krajská pobočka Úřadu práce České republiky (dále jen krajská pobočka Úřadu práce) jako poskytovatel veřejné finanční podpory v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o finanční kontrole). Veřejnosprávní kontrola zahrnuje kontrolu předběžnou, průběžnou i následnou. V rámci předběžné veřejnosprávní kontroly krajská pobočka Úřadu práce ověřuje splnění zákonných podmínek pro vznik nároku na SPVPP, a to zejména na základě žádosti a dalších dokladů předložených žadatelem. V případě potřeby si však krajská pobočka Úřadu práce může ve správním řízení o přiznání SPVPP vyžádat jakékoliv údaje také od orgánů sociálně-právní ochrany dětí nebo od jiných orgánů a osob, je-li to nezbytné k přezkoumání údajů uváděných žadatelem. Předběžná kontrola se zaměřuje zejména na posouzení toho, zda byla platně uzavřena dohoda o výkonu pěstounské péče¹, zda byla dohoda uzavřena oprávněným subjektem (udělení souhlasu ze strany místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pravomocné pověření fyzické nebo právnické osoby k uzavírání dohod apod.), nebo zda bylo řádně vydáno správní rozhodnutí, které nabylo právní moci atd. Průběžná a následná veřejnosprávní kontrola může být krajskou pobočkou Úřadu práce prováděna i ve formě veřejnosprávní kontroly na místě podle § 13 a násl. zákona o finanční kontrole, která se bude vykonávat u správního orgánu nebo u fyzické či právnické osoby, která je příjemcem SPVPP. Předmětem kontroly na místě u příjemce SPVPP je kontrola dokladů týkajících se výdajů a služeb hrazených ze SPVPP, jakož i účetních záznamů vedených příjemcem SPVPP. V případě zjištění nesrovnalostí v dokladech nebo nedostatků ve využívání státního příspěvku uloží krajská pobočka Úřadu práce příjemci státního příspěvku opatření k nápravě a stanoví příjemci lhůtu k přijetí nápravných opatření (§ 18 zákona o finanční kontrole).

Od 1. 7. 2017 jsou nově upraveny přestupky na úseku sociálně-právní ochrany. Podle § 59f odst. 1 písm. n) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZSPOD) se pověřená osoba (osoba pověřená výkonem sociálně-právní ochrany podle § 48 odst. 2 písm. d) a f) ZSPOD) dopustí přestupku tím, že použije SPVPP na jiné účely než na pokrytí nákladů na zajišťování pomoci osobám pečujícím/v evidenci nebo svěřeným dětem a na provádění dohledu nad pěstounskou péčí. O přestupku rozhoduje Úřad práce ČR. Za přestupek je možné uložit pokutu až do výše 50.000 Kč.

¹ Pokud má krajská pobočka Úřadu práce za to, že dohoda nebyla platně uzavřena, podá podnět příslušnému krajskému úřadu k posouzení platnosti veřejnosprávní smlouvy. SPVPP náleží do doby, než krajský úřad rozhodne, resp. do doby případného zrušení dohody.

Z hlediska dodržení kritéria hospodárnosti a efektivnosti vynakládání prostředků z veřejné finanční podpory je podstatné, aby příjemce SPVPP při úhradě nákladů nebo části nákladů na služby a pomoc, poskytované osobě pečující/v evidenci a svěřeným dětem, zohledňoval **cený obvyklé²** v daném místě a v daném čase, tj. aby ve srovnání s cenou obvyklou nebyly náklady hrazené nebo částečně hrazené služby či pomoci neodůvodněně a nepřiměřeně vyšší. Pokud jde o způsob úhrady nákladů na poskytované služby a pomoc, přichází v úvahu úhrada jak samotné osobě pečující/v evidenci, která doloží úhradu a využití vyplacených prostředků na stanovený účel, tak i přímá úhrada fyzické či právnické osobě, která je poskytovatelem pomoci a služeb hrazených z prostředků SPVPP. Přípustné je úplné nebo částečné poskytnutí úhrady po poskytnutí hrazené služby či pomoci osobě pečující/v evidenci nebo svěřenému dítěti anebo naopak i částečná nebo úplná úhrada služby nebo pomoci ještě před jejím poskytnutím, a to na základě závazně provedené objednávky nebo uzavřené smlouvy apod. (např. předem poskytnutá úhrada za zajištění celodenní péče o svěřené dítě po dobu 14 kalendářních dnů, za objednanou vzdělávací činnost pro osoby pečující apod.).

SPVPP je neinvestičním transferem ze státního rozpočtu určeným na pokrytí nákladů vynakládaných na zajišťování pomoci osobám pečujícím/v evidenci a svěřeným dětem. **SPVPP lze tedy použít na pokrytí osobních, provozních a věcných výdajů spojených se zajištěním práv a povinností osoby pečující/v evidenci, jak jsou upraveny v § 47a odst. 2 ZSPOD, na sledování výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 5 ZSPOD a na poskytování poradenství podle § 4 vyhlášky č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.** Mělo by se jednat především o **pomoc, podporu a služby, které konkrétní rodina nebo dítě potřebuje právě proto, že se jedná o dítě v náhradní rodinné péči.** Je třeba zajišťovat především služby související s výkonem pěstounské péče, které danou péči zkvalitní a pomohou předcházet jejímu selhávání. Forma pomoci a zajišťování služeb pro osoby pečující/v evidenci, vyplývající z práv a povinností těchto osob, jsou konkretizovány v dohodě o výkonu pěstounské péče, případně ve správním rozhodnutí o právech a povinnostech dle § 47a odst. 2 ZSPOD, v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte.

Ze SPVPP je možné hradit výdaje, které vznikly v době trvání platné dohody o výkonu pěstounské péče nebo v době účinnosti správního rozhodnutí, které dohodu nahrazuje. Mimo dobu trvání dohody lze hradit náklady, které vznikly

² Obvyklou cenou se rozumí cena, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Jde o cenu stanovenou bez přihlédnutí k vlivu zvláštních okolností (mimořádných okolností na trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího apod.) či vlivu zvláštní obliby, jinak by šlo o tzv. *mimořádnou cenu*.

v souvislosti se sjednáváním a uzavíráním dohody o výkonu pěstounské péče. Ze SPVPP nelze hradit výdaje související se vznikem pověření k výkonu sociálně-právní ochrany (např. vybavení kanceláří apod.).

Náklady jsou uznatelné, pokud se jedná o výdaje příjemce SPVPP, které nejsou refundované jiným příjmem prostředků ze státního rozpočtu, případně veřejného rozpočtu.

Za tyto výdaje jsou považovány zejména:

1) Náklady související s:

- uzavíráním dohod o výkonu pěstounské péče,
- poskytováním poradenství osobám pečujícím/v evidenci a svěřeným dětem podle § 4 vyhlášky č. 473/2012 Sb.,
- naplňováním práv a realizací povinností při výkonu pěstounské péče podle § 47a odst. 2 písm. a) až h) ZSPOD,
- sledováním výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 5 ZSPOD.

2) Náklady spojené s poskytováním pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě podle § 47a odst. 2 písm. a) ZSPOD, tato pomoc spočívá zejména v zajištění krátkodobé péče:

- po dobu, kdy je osoba pečující/v evidenci uznána dočasně práce neschopnou nebo při ošetřování osoby blízké; pracovní neschopnost nebo ošetřování osoby blízké musí být takového charakteru, že znemožňuje nebo ztěžuje péči o svěřené dítě ve vztahu k péči o svěřené dítě,
- při narození dítěte,
- při vyřizování nezbytných osobních záležitostí, mezi takové může patřit např. i absolvování vzdělávání v povinném rozsahu,
- při úmrtí osoby blízké.

Péče o dítě je poskytována přes den, přes noc jen ve výjimečných případech, např. pokud je osoba pečující/v evidenci uznána práce neschopnou i pro výkon pěstounské péče nebo pokud se osoba pečující/v evidenci nachází jako doprovod jiného dítěte hospitalizovaného v nemocnici. Zároveň platí, že jde o krátkodobou pomoc, tedy **v rozsahu maximálně několika dnů.**

V dohodě o výkonu pěstounské péče, ve správním rozhodnutí či vnitřní směrnici, na kterou dohoda či správní rozhodnutí odkazuje, a která je osobám pečujícím/v evidenci k dispozici, je upravena forma zajištění této péče. Osobní péči mohou zajišťovat např. osoby blízké rodině, komunitní a mateřská centra, jiné pěstounské rodiny, dobrovolníci, zaměstnanci subjektu, se kterým je uzavřena dohoda o výkonu

pěstounské péče, mateřská škola či jiné obdobné zařízení (dětská skupina, soukromá školka atp.), „paní na hlídání“ (nasmlouvanou ji může mít jak sama osoba pečující/v evidenci, tak doprovázející organizace či úřad). Zajištění péče o svěřené dítě dle ust. § 47a odst. 2 písm. a) a b) ZSPOD nelze realizovat v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Osobní péči o dítě mohou zajišťovat jiné osoby pečující/v evidenci. Vhodné to bude zejména, pokud se pěstounské rodiny vzájemně znají a stýkají. Vždy je však nutné zvážit tuto variantu poskytnutí pomoci s osobní péčí o dítě vzhledem ke kapacitě osob pečujících, a zejména osob v evidenci, a vhodnost pobytu dalšího dítěte (buť pobytu krátkodobého) pro dítě v pěstounské péči osoby, která by měla krátkodobou osobní péči o dítě zajišťovat.

Osobní péči mohou zajišťovat i příbuzní osob pečujících/v evidenci. Úplatu je příbuzným možno poskytnout ve výjimečných případech, např. při hospitalizaci osoby pečující/v evidenci, pokud jim z právního předpisu nevyplývá povinnost při péči o svěřené děti pomáhat, a nevznikl jim nárok na ošetrovné podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Povinnost pečovat o dítě má kromě pěstouna i jeho manžel/ka (a to i když je dítě svěřeno do pěstounské péče jen jednomu z manželů) žijí-li ve společné domácnosti (§ 965 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Jiná osoba žijící s osobou pečující/v evidenci ve společné domácnosti takovou zákonnou povinnost nemá.

Mezi náklady zajištění osobní péče o dítě patří zpravidla osobní náklady osoby, která osobní péči zajišťuje, poměrná část nákladů na provoz prostor, kde osobní péče probíhá, hodinová nebo denní sazba poskytovatele služby (např. v případě hlídání dítěte v mateřském centru, dětské skupině apod.). V případě zajištění péče o více dětí zároveň je možné uhradit také materiál na aktivity, které budou s dětmi provozovány. Celkové náklady na hodinu hlídání se mohou lišit v závislosti na tom, jaký druh služby byl zvolen (např. jiná cena bude v případě hlídání dobrovolníky nebo v případě komerčních služeb). Pro každý typ hlídání je třeba zohlednit cenu v místě a čase obvyklou.

Osoby pečující/v evidenci přispívají na úhradu nákladů na stravu, případně též ubytování, svěřeného dítěte z příspěvku na úhradu potřeb dítěte. Pravidla úhrady nákladů za stravu a ubytování při poskytování pomoci s osobní péčí o svěřené dítě podle § 47a odst. 2 písm. a) ZSPOD musí být stanovena v dohodě o výkonu pěstounské péče, ve správním rozhodnutí ohledně práv a povinností založených § 47a odst. 2 písm. a) ZSPOD, případně ve vnitřní směrnici doprovázejícího subjektu, stejně jako rozsah a forma poskytované péče a pravidla jejího využití. Výše příspěvku od osob pečujících/v evidenci na úhradu stravy a ubytování může činit

za jedno dítě maximálně 1/30 částky příspěvku na úhradu potřeb dítěte dle § 47f odst. 3, příp. odst. 4 ZSPOD za den, přičemž tato částka musí být úměrně krácena při poskytnutí nikoli celodenní stravy a ubytování.

- 3) Náklady spojené s poskytováním pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě nebo děti („CPSD“) v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené dítě dosáhlo alespoň věku 2 let podle § 47a odst. 2 písm. b) ZSPOD:

Poskytovaná pomoc nesmí být v rozporu se zájmy a potřebami dítěte a musí být v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte. **Slouží především k odpočinku a psychohygieně osob pečujících/v evidenci**, je tedy na těchto osobách, zda souhlasí s nabízenou variantou péče o svěřené děti v souladu se zásadou smluvní volnosti stran (jde-li o dohodu o výkonu pěstounské péče). Celodenní péče nemusí nutně znamenat, že dítě bude mimo domácnost pěstounů i přes noc. Pro některé děti (zejména předškolního věku nebo děti, které jsou v pěstounské rodině teprve krátce) bude vhodnější, aby péče probíhala pouze přes den, v rozsahu několika hodin.

Ze SPVPP je možné hradit **14 dní CPSD za každé z dětí svěřených do péče osoby pečující/v evidenci**. Nad rámec těchto 14 dnů je možné ze SPVPP hradit zajištění CPSD, je-li to odůvodněné vzhledem ke zdravotnímu stavu dítěte, náročnosti péče o ně (např. u dětí s autismem, u dětí se zdravotním znevýhodněním, dětí s ADHD atd.) a je-li to v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte. Poskytnutí CPSD více než 14 dní za kalendářní rok musí být doprovázejícím subjektem písemně odůvodněno. Nejde-li o tyto odůvodněné případy, musí doprovázející subjekt případnou CPSD nad uvedených 14 dnů hradit z jiných zdrojů než ze SPVPP (např. sponzorské dary).

Poskytnutí osobní péče o svěřené dítě či děti se nepřepočítává na hodiny. Tedy pokud je čerpáno poskytnutí péče v rozsahu i jen několika hodin během jednoho dne (24 hodin), bere se to jako den péče.

CPSD je možno zajistit např. pobytem pro děti z náhradních rodin, který pořádá doprovázející subjekt, zajištěním účasti dítěte na táboře v souladu s jeho zájmy a potřebami, účastí na tzv. příměstském táboře nebo obdobně jako u krátkodobé osobní péče podle předchozího bodu (při konkrétním čerpání péče o svěřené dítě musí být zřejmé, jde-li o poskytnutí osobní péče o svěřené dítě dle § 47a odst. 2 písm. a) či b) ZSPOD).

Ze SPVPP lze proplatit jakožto CPSD pobyt dítěte na škole v přírodě či jiné vícedenní akci pořádané školou, je-li to v souladu se zájmy dítěte a osob pečujících/v

evidenci. Pobyty dětí v rámci CPSD v zahraničí lze ze SPVPP proplatit jen do výše ceny obvyklé za pobyty v ČR.

Pokud je v rodině svěřeno více dětí v pěstounské péči, není podmínkou, že musí být zajišťována CPSD o všechny tyto děti najednou. V některých případech to není možné ani vhodné, např. vzhledem k věku a zájmům dětí.

Mezi náklady zajištění osobní péče o dítě patří zpravidla mzdové náklady osoby, která osobní péči zajišťuje, poměrná část nákladů na provoz prostor, kde osobní péče probíhá, hodinová nebo denní sazba poskytovatele služby (např. v případě hlídání dítěte v mateřském centru, dětské skupině apod.) V případě, že příjemce SPVPP zajišťuje péči o více dětí zároveň, je možné uhradit také materiál na aktivity, které budou s dětmi provozovány, náklady na dopravu, stravu a ubytování osob, které takovou péči o děti zajišťují.

Poskytnutí služby se rozumí **samotné zajištění péče o dítě**. Osoby pečující/v evidenci přispívají na úhradu nákladů za stravu, případně též ubytování svěřeného dítěte z příspěvku na úhradu potřeb dítěte. Výše příspěvku od osob pečujících/v evidenci na úhradu stravy a ubytování může činit za jedno dítě maximálně 1/30 částky příspěvku na úhradu potřeb dítěte dle § 47f odst. 3, příp. odst. 4 ZSPOD za den, přičemž tato částka musí být úměrně krácena při poskytnutí nikoli celodenní stravy a ubytování. Aktivita nad rámec zajištění osobní péče, např. permanentky na vlek, vstupy do zoo, na hrady, do aquaparku apod. není možno hradit ze SPVPP.

Dopravu dítěte např. na tábor či jiný pobyt v rámci CPSD v ČR lze ze SPVPP uhradit, stejně tak lze uhradit dopravu osoby pečující/v evidenci, která dítě na odlehčovací pobyt v případě potřeby doprovází (dítě na odlehčovací pobyt odveze)³.

Celkové náklady na hodinu hlídání se mohou lišit v závislosti na tom, jaký druh služby byl zvolen (např. jiná cena bude v případě hlídání dobrovolníky nebo v případě komerčních služeb). Pro každý typ hlídání je třeba zohlednit cenu v místě a čase obvyklou.

V případě objednávky služby - nákup tzv. balíčku - lze ze SPVPP přispět na úhradu účastnického poplatku, pobytu či zájezdu. Výše příspěvku musí být v souladu se zásadou hospodárnosti a efektivity, vždy je nutná určitá spoluúčast osob pečujících/v evidenci, obsahuje-li balíček též stravu a ubytování (jednotlivé položky ale není nutné rozepisovat či rozpočítávat). Výše příspěvku od osob

³ Je možno po dohodě s osobou pečující/v evidenci proplatit jízdenky hromadnou dopravou či výdaje za pohonné hmoty dle počtu ujetých kilometrů a prokázaných výdajů za pohonné hmoty či ceny pohonných hmot daných aktuální vyhláškou pro účely cestovních náhrad (amortizace vozidla se neplatí).

pečujících/v evidenci na úhradu stravy a ubytování může činit za jedno dítě maximálně 1/30 částky příspěvku na úhradu potřeb dítěte dle § 47f odst. 3, příp. odst. 4 ZSPOD za den, přičemž tato částka musí být úměrně krácena při poskytnutí nikoli celodenní stravy a ubytování.

4) Náklady spojené se zprostředkováním psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců podle § 47a odst. 2 písm. c) ZSPOD:

Jde o pomoc nad rámec poradenství stanoveného v § 11 odst. 1 písm. d) a § 11 odst. 2 písm. c) ZSPOD a § 4 prováděcí vyhlášky č. 473/2012 Sb. Vždy musí být splněna podmínka, že jde o pomoc, podporu a služby, které konkrétní rodina nebo dítě potřebují právě proto, že se jedná o dítě v náhradní rodinné péči (např. odborná pomoc při zpracování traumatu z odloučení dítěte od rodiny, navázání bližšího kontaktu s pěstounem a jeho rodinou v rámci adaptačního procesu, zpracování napětí a neklidu při kontaktech s rodinou dítěte, zpracování následků nepřijetí ze strany spolužáků ve škole na základě skutečnosti, že je dítě svěřeno do pěstounské péče, navazování sociálních kontaktů s rodinou pěstouna nebo s třídním kolektivem, ale též zpracování předání dítěte z pěstounské péče na přechodnou dobu atd.).

Odbornou pomoc mohou poskytovat zaměstnanci příjemce SPVPP, jsou-li k tomu odborně způsobilí, nebo může být taková pomoc zajišťována zprostředkováním jiného odborníka. V takovém případě lze ze SPVPP hradit náklady konzultace nebo konzultací s daným odborníkem. Odbornou pomoc je možné hradit svěřenému dítěti, osobě pečující/v evidenci a v odůvodněných případech plynoucích z výkonu pěstounské péče též jiným rodinným příslušníkům žijícím ve společné domácnosti.

V rámci odborné pomoci není možné hradit náklady, které jsou hrazeny na základě jiných právních předpisů z jiných zdrojů – např. náklady na zdravotní pomůcky nebo náklady na osobní asistenci pro dítě ve škole apod.

- 5) Náklady na zprostředkování nebo zajištění bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 24 hodin v době 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců podle § 47a odst. 2 písm. d) a f) ZSPOD:

Zvyšování znalostí a dovedností musí být vždy **v souladu s § 5 vyhlášky č. 473/2012 Sb. a mělo by odpovídat následnému vzdělávacímu plánu dle standardu 10d přílohy č. 2 uvedené vyhlášky**. Osoby pečující/v evidenci by měly absolvovat takové kurzy či vzdělávání, aby **témata byla pro ně přínosná a aktuální** v souvislosti s péčí o svěřené děti např. vzhledem k věku dětí, jejich specifickým potřebám apod. Vzdělávání může zajišťovat sám doprovázející subjekt svými zaměstnanci (včetně zaměstnanců vykonávajících činnost na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr), případně prostřednictvím jiných fyzických či právnických osob, které k tomu mají příslušné oprávnění (akreditace podle zákona o sociálních službách, pověření podle ZSPOD, živnostenské oprávnění, oprávnění podle školského zákona apod.). Za zvýšení znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě lze považovat též supervizní setkávání, v rámci kterých jsou osoby pečující/v evidenci vzdělávány v tématech daných v § 5 vyhlášky č. 473/2012 Sb.

Ze SPVPP lze hradit **maximálně 24 hodin** (1 hodina = 60 minut) vzdělávání v době 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Za počátek při počítání této lhůty se vždy bere datum uzavření dohody o výkonu pěstounské péče či právní moci správního rozhodnutí o právech a povinnostech dle § 47a odst. 2 ZSPOD.

Zvyšování znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě je primárně zaměřeno na osoby pečující/v evidenci, kterým musí být umožněno bezplatně. Pokud by se vzdělávání účastnily i jiné osoby (manžel, který ale sám není pěstounem či biologické děti osoby pečující/v evidenci), nelze jejich účast hradit ze SPVPP.

Pro správní orgány, ale také pro pověřené osoby platí zásada teritoriality - tedy český správní orgán, ani ten, kdo je k výkonu sociálně-právní ochrany dětí pověřen, nemůže svou působnost realizovat na území cizího státu. U pověřených osob je působnost dána také místem uvedeným v samotném pověření a orgány sociálně-právní ochrany dětí mají dány místní příslušnosti podle § 61 ZSPOD. Toto by však mělo být vykládáno ve smyslu místní příslušnosti k uzavření dohody o výkonu pěstounské péče či vydání správního rozhodnutí (doprovázející subjekt musí dohodu o výkonu pěstounské péče uzavírat s osobami pečujícími/v evidenci reálně bydlícími v místě, kde je dle pověření vykonávána sociálně-právní ochrana) nikoli např. jako nemožnost vzdělávání osob pečujících/v evidenci v zahraničí či na území, které nemá doprovázející organizace uvedeno v pověření. Stejně tak některé další činnosti související s naplňováním práv a povinností podle § 47a odst. 2 ZSPOD je možné,

a v některých případech dokonce i nutné, realizovat mimo místo či obvod působnosti doprovázejícího subjektu (kromě vzdělávání např. doprovázení při realizaci osobního styku dítěte s rodiči či jinými osobami blízkými, které bydlí nebo se zdržují v jiném místě, než na kterém doprovázející subjekt vykonává sociálně-právní ochranu). Vzdělávání v zahraničí je tedy možné, avšak úhrada ze SPVPP je možná pouze za stejných podmínek jako u vzdělávání v ČR. Ostatní náklady si hradí osoba pečující/v evidenci sama, případně doprovázející subjekt z jiných zdrojů.

Vzdělávání má být pro osoby pečující/v evidenci bezplatné, je tedy možné uhradit celé náklady vzdělávání, tj. celý účastnický poplatek v případě zprostředkování vzdělávání. Pokud vzdělávání poskytuje škola, lze proplatit ze SPVPP část školného odpovídající 24 hodinám za 12 kalendářních měsíců. V případě, že příjemce SPVPP zajišťuje vzdělávání vlastními silami, může mezi náklady spojené se vzdáváním zahrnout zejména mzdové náklady lektorů včetně času na přípravu a dopravu na místo školení, pronájem školících místností, materiální náklady (např. tisk školících materiálů, kancelářské potřeby, pronájem techniky apod.), drobné občerstvení (káva, voda, sušenky apod.).

V případě, že se vzdělávací aktivita koná v několika dnech po sobě, je možné ze SPVPP uhradit i náklady nebo část nákladů souvisejících s **ubytováním** osob pečujících/v evidenci nebo svěřených dětí v místě konání vzdělávání. Tyto náklady lze hradit pouze v případech, kdy se jedná o **nocleh mezi dvěma dny, kdy v každém dnu osoba pečující/v evidenci absolvuje minimálně 6 vzdělávacích hodin** (6 x 60 minut). Vždy je nutné posuzovat přiměřenost výdajů, přičemž nadstandardní ubytování není možné proplácet, resp. proplácet ze SPVPP v plné výši. Za přiměřené (standardní) ubytování lze považovat ubytování ve výši do 1 000 Kč za dospělou osobu na den.

Vzdělávání je povinnost stanovená osobám pečujícím/v evidenci zákonem, souvisí s výkonem péče o svěřené děti a má být ze zákona poskytována bezplatně. Je tedy odůvodněné hradit i související náklady v případě, že by tyto náklady osoby pečující/v evidenci neúměrně zatěžovaly (náklady které vynaloží v souvislosti s povinným vzdáváním nad rámec svých běžných denních nákladů, tedy např. náklady na dopravu a ubytování za výše uvedených podmínek, nikoli ovšem výdaje za stravování). V době poskytování vzdělávání lze zajišťovat osobní péči o svěřené děti podle § 47a odst. 2 písm. a) ZSPOD. U neslyšících osob je možné ze SPVPP hradit náklady na tlumočnicka do znakového jazyka.

Ze SPVPP lze hradit také výdaje na nákup odborné literatury, která bude využívána pro vzdělávání osob pečujících/v evidenci. Povinnost zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě podle § 47a odst. 2 písm. f) ZSPOD lze splnit mj. také formou e-learningu, proto lze akceptovat úhradu takového kurzu

či nákup vzdělávacího počítačového programu doprovázejícím subjektem. Povinnost dle § 47a odst. 2 písm. d) a f) ZSPOD však nelze splnit formou e-learningu v celé zákonem stanovené časové dotaci, tedy část vzdělávání je třeba absolvovat osobní účastí na společném či individuálním vzdělávání vedeném lektorem.

6) Náklady související s poskytováním pomoci při udržování, rozvíjení a prohlubování sounáležitosti svěřeného dítěte s rodiči a dalšími osobami blízkými, včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečnění styku oprávněných osob s dítětem a zajištění asistence při tomto styku podle § 47a odst. 2 písm. e) a h) ZSPOD:

Ze SPVPP lze hradit náklady na zaměstnance, který zajišťuje přípravu osob pečujících/v evidenci, svěřených dětí a rodičů nebo jiných osob blízkých na vzájemný kontakt. Dále náklady na zaměstnance, který zajišťuje asistenci při osobním kontaktu, vyhodnocení kontaktu. Je-li kontakt realizován v prostorech, s jejichž užíváním jsou spojeny náklady, je možné ze SPVPP uhradit přiměřenou poměrnou část těchto nákladů (např. vstup do prostor mateřského centra apod.).

V odůvodněných případech lze hradit náklady na dopravu dítěte a v případě potřeby i doprovázející osoby pečujících/v evidenci na místo, kde se má kontakt s osobou blízkou konat (např. rodič se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody, rodič je nemajetný, a proto je kontakt realizován převážně na náklady osob pečujících/v evidenci apod.).

U osob v evidenci lze v odůvodněných případech proplatit ze SPVPP náklady na dopravu a zcela výjimečně také náklady za ubytování v rámci procesu přebírání dítěte a předávání dítěte z přechodné pěstounské péče do biologické rodiny či do jiné náhradní rodiny. Odůvodněnost je zde dána zejména vzdáleností místa bydliště osob v evidenci a rodiny, kam je dítě předáváno. Ubytovaní je možné proplácet maximálně v rozsahu 5 dnů.

Při realizaci jednotlivých výše uvedených činností lze hradit následující výdaje:

Osobní výdaje

Ze SPVPP lze hradit osobní náklady na zaměstnance, kteří vykonávají činnosti podle bodu 1) – 6) této instrukce:

Za osobní výdaje se považují:

- prostředky na **mzdy a platy** těchto zaměstnanců, včetně např. příplatků za práci v noci, příplatků za práci v sobotu a v neděli, ve svátek, za práci přesčas atd.,
- úhrada nákladů na zaměstnance vykonávající činnost na základě **dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr**, se kterými doprovázející subjekt

uzavře dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti; považujeme však za potřebné připomenout, že v souladu s § 74 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákoník práce) by měl zaměstnavatel zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru (tj. s uzavřenou pracovní smlouvou),

- **pojistné na veřejné zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti zaměstnanců**, jejichž osobní náklady lze hradit ze SPVPP,
- náhrady platů/mezd nebo odměn z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr při dočasné pracovní neschopnosti podle § 192 až 194 zákoníku práce,
- náhrady mzdy, platu nebo odměny z dohody, na které má zaměstnanec právo podle zákoníku práce nebo prováděcího nařízení vlády nebo bylo-li to u zaměstnanců činných na základě prací konaných mimo pracovní poměr sjednáno.

V případě zaměstnanců, u kterých dochází ke kumulaci pracovní náplně a kteří vedle výkonu činností, na které je určen SPVPP, zastávají ještě další agendy, je nutné na základě prokazatelného kritéria jednoznačně určit, v jakém rozsahu pracovního úvazku se tito zaměstnanci zabývají činnostmi souvisejícími se zajištěním pomoci osobám pečujícím/v evidenci a svěřeným dětem.

Pokud je doprovázejícím subjektem pověřená fyzická osoba, může si ponechat jakožto „odměnu“ přiměřenou část ze SPVPP po zabezpečení všech práv a povinností a úhrad všech nutných nákladů vynaložených na zajišťování pomoci osobám pečujícím/v evidenci nebo svěřeným dětem a na provádění dohledu nad pěstounskou péčí dle § 47a odst. 2 ZSPOD.

Cestovní výdaje

Ze SPVPP lze hradit výdaje na poskytnutí cestovních náhrad zaměstnancům, jejichž osobní výdaje lze hradit ze SPVPP, a kteří byli vysláni na pracovní cestu související s výkonem činností, které lze ze SPVPP hradit.

Pro zaměstnance odměňované mzdou se jedná o:

- náhrady jízdních výdajů podle § 157 až 160 zákoníku práce,
- stravné podle § 163 zákoníku práce,
- náhrady výdajů za ubytování podle § 162 zákoníku práce,
- náhradu nutných vedlejších výdajů, které zaměstnanci vzniknou v přímé souvislosti s pracovní cestou podle § 164 zákoníku práce.

Pro zaměstnance odměňované platem se jedná o:

- náhrady jízdních výdajů podle § 175 ve spojení s § 157 až 160 zákoníku práce
- stravné podle § 176 zákoníku práce
- náhrady výdajů za ubytování a náhradu nutných vedlejších výdajů podle § 162 a 164 zákoníku práce

U zaměstnanců v právních vztazích založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr lze v souladu s § 155 zákoníku práce sjednat poskytování cestovních náhrad a tyto náhrady hradit ze SPVPP.

Výdaje na vzdělávání a supervizi zaměstnanců vykonávajících činnosti podle bodu

1) této instrukce. Vzdělávání a supervize probíhá v souladu s odpovídajícími standardy kvality podle vyhlášky č. 473/2012 Sb. Vzdělávání je možné hradit v maximálním rozsahu 24 hodin (1 hodina = 60 minut) během kalendářního roku. Supervize je možno ze SPVPP hradit v maximálním rozsahu 12 hodin (1 hodina = 60 minut) za kalendářní rok.

Provozní výdaje

- Výdaje na služby **telekomunikací a na poštovné** v rozsahu odpovídajícím rozsahu činností, které lze ze SPVPP hradit.
- Výdaje na spotřebu energií a na úhradu nájemného. V rámci pokrytí provozních nákladů je možné SPVPP využít k úhradě **nákladů na spotřebu energií** (elektřina, voda, plyn, teplo) v prostorech, které jsou využívány pro činnosti, které lze ze SPVPP hradit (prostory, ve kterých se realizuje školení, zajištění osobní péče o svěřené děti, poradenství nebo odborné služby atd.), a to v poměru odpovídajícím rozsahu činnosti příjemce podle dohod o výkonu péstounské péče a ostatních činností příjemce SPVPP.
- Náklady na **provoz služebního automobilu**. Ze SPVPP lze financovat provoz služebního automobilu, který je používán např. k návštěvám v rodinách osob pečujících/v evidenci v rámci sledování výkonu péstounské péče. Vzhledem k charakteru SPVPP jako neinvestičního transferu je možné pokrýt náklady na spotřebu pohonných hmot a na povinné pojištění vozidla. Je-li automobil využíván i k jiným činnostem organizace, než jsou činnosti, na jejichž úhradu je SPVPP určen, je třeba prokazatelně stanovit, jakou odpovídající část provozních nákladů lze ze SPVPP hradit.
- Ze SPVPP lze hradit **příspěvek na splácení leasingu či pronájmu osobního motorového vozidla** (služebního automobilu) s tím, že podíl hrazený ze SPVPP může činit **maximálně 300 Kč na uzavřenou dohodu o výkonu péstounské péče měsíčně** (nebo správní rozhodnutí dle § 47b ZSPOD). Ze SPVPP nelze hradit či se podílet na odkupní (zůstatkové) ceně vozidla nebo na postizích a sankcích, které by vyplynuly z nedodržení leasingové smlouvy.

- **Nepřímé provozní náklady související s chodem organizace** (tj. např. pronájem prostor sídla organizace nebo pracovišť /poboček/, náklady na administrativní zaměstnance, vedení účetnictví, pojištění, osobní náklady vedoucích zaměstnanců, nenárokové složky platu – osobní ohodnocení, odměny, nároky plynoucí z kolektivní smlouvy apod.). **V případě těchto nákladů je nutno jejich odůvodněnost a účelnost posuzovat v kontextu s dalšími aktivitami organizace.** Pokud organizace vykonává další činnosti nad rámec aktivit spojených s pomocí osobám pečujícím/v evidenci a svěřeným dětem, je nutno prokazatelně stanovit, jaký podíl na provozu organizace činí činnost spojená s naplňováním dohod o výkonu pěstounské péče a jaký je podíl ostatních činností organizace (např. objemem všech finančních prostředků získaných na doprovázení osob pečujících/v evidenci /součet SPVPP a např. darů, dotací územních samosprávných celků na doprovázení apod./ v porovnání s ostatními finančními prostředky získanými na další činnosti organizace, případně podíl určený počtem pracovních úvazků podílejících se na doprovázení a ostatních činnostech). **Organizace může hradit nepřímé provozní výdaje maximálně v rozsahu, který odpovídá podílu činností spojených s pomocí osobám pečujícím/v evidenci a svěřeným dětem na celkové činnosti organizace.** Zároveň je nutno, s vědomím zásad péče dobrého hospodáře a priority čerpání svěřených finančních prostředků na zajištění faktické pomoci osobám pečujícím/v evidenci a svěřeným dětem, dbát při hrazení nepřímých provozních nákladů souvisejících s chodem organizace na účelnost a hospodárnost při využití finančních prostředků ze SPVPP.

SPVPP, ani jeho část, nesmí být vložena do peněžního fondu zřízeného obcí s rozšířenou působností podle § 5 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Věcné výdaje

Z prostředků SPVPP lze hradit věcné výdaje, pokud jsou potřebné k zajištění pomoci osobám pečujícím/v evidenci a ke sledování výkonu pěstounské péče:

- výdaje na spotřební materiál, kancelářské potřeby a na nákup kancelářského zařízení,
- výdaje na pořízení mobilních telefonů, osobních počítačů a notebooků a příslušného software,
- výdaje na odbornou literaturu.

Pokud jsou položky zařízení a vybavení využívány i k jiným účelům, které přímo nesouvisí s činnostmi souvisejícími se zajištěním pomoci osobám pečujícím/v evidenci a svěřeným dětem a sledováním výkonu pěstounské péče, způsobila bude pouze poměrná část těchto nákladů odpovídající poměru jejich využití pro tyto účely.

SPVPP je neinvestičním transferem, **nesmí být použit ke krytí výdajů na pořízení a technické zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku**. Tím se podle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, rozumí, že nemůže být použit k nákupu dlouhodobého hmotného majetku v hodnotě nad 40 tisíc Kč (položkově), dlouhodobého nehmotného majetku v hodnotě nad 60 tisíc Kč (položkově) a k technickému zhodnocení tohoto majetku.

Nevyčerpané finanční prostředky ze SPVPP, které nebyly využity v souladu s účelem SPVPP dle § 47d odst. 1 ZSPOD a touto instrukcí, je třeba navrátit na účet příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR, případně je možné tyto zbylé finanční prostředky převést do dalšího roku a využít dle § 47d odst. 1 ZSPOD.